

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

28 april 2005

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

**– van de heer Ludwig Caluwé, de dames Patricia Ceysens en Caroline Gennez
en de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen en Jan Roegiers –**

**houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van
onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, en van het bijzonder
decreet van 26 juni 1995 houdende instelling van een regime van politiek verlof voor de
personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die een mandaat als
lid van de Vlaamse Raad of de Vlaamse regering uitoefenen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

De vervanging van een Vlaamse volksvertegenwoordiger die benoemd wordt tot lid van de federale regering, evenals de opvolging van een overleden of een ontslagnemend volksvertegenwoordiger die op dezelfde lijst verkozen is als een zetelend plaatsvervanger van een lid van de Vlaamse Regering of de federale regering, is tot op heden niet uitdrukkelijk geregeld.

Het mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger is onverenigbaar met het ambt van minister en staatssecretaris, zowel op federaal niveau (artikel 24bis, §2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), ingevoegd bij artikel 10 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur) als op het niveau van de gemeenschappen en gewesten (artikel 2 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende de invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad).

De Vlaamse volksvertegenwoordiger die lid wordt van de Vlaamse Regering of van de federale regering houdt van rechtswege op zitting te hebben in het Vlaams Parlement, en wordt voor de duur van zijn regeringsambt vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger. Zodra de betrokkene ontslag heeft genomen uit de Vlaamse Regering of door de Koning ontslagen is uit zijn ambt van federaal minister of staatssecretaris, neemt hij zijn parlementair mandaat weer op (respectievelijk artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 en artikel 24bis, §2bis, BWHI). De Vlaamse volksvertegenwoordiger die lid wordt van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, wordt definitief vervangen door zijn opvolger en keert niet terug na zijn ontslag uit de regering.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Krachtens artikel 3, eerste lid, van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 wordt de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de

Vlaamse Regering vervangen door de eerste in aanmerking komende kandidaat op de opvolgerslijst.

In de praktijk geldt een identieke regeling voor de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de federale regering. Artikel 2 van dit decreet vormt de decretale bevestiging van deze parlementaire gewoonte. Artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 wordt aangevuld met een derde lid dat uitdrukkelijk bepaalt dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de federale regering, vervangen wordt door de eerste in aanmerking komende kandidaat op de opvolgerslijst. Deze bepaling vormt een aanvulling op de wettelijke onverenigbaarheid van het mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger met een federaal regeringsambt (zie artikel 24bis, §2, 3° en §2bis, BWHI).

Artikel 3

Wanneer een parlementair mandaat openvalt ten gevolge van het ontslag of het overlijden van een effectief verkozen kandidaat, neemt de opvolger definitief, dat wil zeggen tot het einde van de legislatuur, de plaats in van zijn voorganger. De plaatsvervanger van een minister of een staatssecretaris heeft daarentegen geen zekerheid over de duur van zijn parlementair mandaat. Na zijn ontslag uit de regering keert de minister of de staatssecretaris immers terug naar het Vlaams Parlement ten koste van zijn plaatsvervanger.

De positie van de plaatsvervanger na de terugkeer van de minister of de staatssecretaris is tot op heden niet geregeld, noch in de bijzondere wet van 8 augustus 1980, noch in het bijzonder decreet van 26 juni 1995. Ook de situatie waarbij tijdens de duur van de plaatsvervanging van een minister binnen dezelfde lijst van de plaatsvervanger een parlementair ambt definitief openvalt (ten gevolge van ontslag of overlijden van een effectief verkozen lid) is niet uitdrukkelijk geregeld bij wet of bij decreet.

Dit artikel beoogt het statuut van de plaatsvervangers nader te regelen. De bijzondere decreetgever is op grond van zijn constitutieve autonomie zowel bevoegd om de vervanging te regelen van Vlaamse volksvertegenwoordigers die lid worden van de federale regering (zie artikel 24bis, §2bis, BWHI) als de vervanging van Vlaamse volksvertegenwoordigers die lid worden van de Vlaamse Regering (zie artikel 24bis, §3, BWHI).

Een dergelijk bijzonder decreet wordt aangenomen met twee derde van de uitgebrachte stemmen (artikel 118, §2, Grondwet).

Artikel 3 bevestigt de praktijk die op dit ogenblik geldt ten aanzien van de plaatsvervangers. Deze praktijk kan worden samengevat als volgt:

- 1° de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de Vlaamse Regering of de federale regering wordt onmiddellijk vervangen door de eerste in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop hij gekozen is. Voor de plaatsvervangers van een lid van de Vlaamse Regering is dat al geregeld in artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995. Het toepassingsgebied van deze bepaling wordt nu uitgebreid tot de plaatsvervangers van een federaal regeringslid;
- 2° na de terugkeer van het lid van de Vlaamse Regering of de federale regering neemt de plaatsvervanger zijn oorspronkelijke plaats op de opvolgerslijst opnieuw in;
- 3° wanneer tijdens de duur van de plaatsvervangings van een lid van de Vlaamse of de federale regering binnen de lijst van de plaatsvervanger een parlementair mandaat definitief openvalt (ten gevolge van het ontslag of het overlijden van een parlementslid), neemt de plaatsvervanger dat ambt definitief op. De volgende in aanmerking komende opvolger neemt vervolgens de positie van de oorspronkelijke plaatsvervanger in. Dat betekent dat hij dat parlementaire mandaat bekleedt tot het lid van de Vlaamse Regering of de federale regering dat hij vervangt, terugkeert naar het Vlaams Parlement.

Bovenstaande handelwijze is geïnspireerd op de toelichting bij artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers. Dit artikel bevat een regeling voor federale plaatsvervangers die identiek is aan de regeling die geldt voor Vlaamse parlementsliden die lid worden van de federale of de Vlaamse Regering. Volgens de memorie van toelichting bij dat artikel “spreekt het voor zich dat de opvolger die een tot minister benoemd parlementslid

moet vervangen in de zin van artikel 1bis nog steeds een ontbrekend parlementslid kan vervangen (overlijden, ontslag, wegvallen van verkiesbaarheidsvoorwaarden). In dat geval moet de volgende in aanmerking komende opvolger op de lijst het tot minister benoemde parlementslid vervangen.”¹

Artikel 4

Het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende de invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad hanteert, zoals uit de titel al blijkt, nog de term ‘Vlaamse Raad’. In het voorstel van bijzonder decreet wordt de desbetreffende terminologie aangepast, en de term ‘de Vlaamse Raad’ consequent vervangen door de term ‘het Vlaams Parlement’.

In het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende instelling van een regime van politiek verlof voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die een mandaat als lid van de Vlaamse Raad of de Vlaamse regering uitoefenen, dient een identieke terminologische aanpassing doorgevoerd te worden.

Artikel 5

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Ludwig CALUWE
 Patricia CEYSENS
 Caroline GENNEZ
 Kris VAN DIJCK
 Jos STASSEN
 Jan ROEGIERS

¹ *Parl. St.*, Kamer 1992-93, nr. 897/1, 38-39.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het lid van het Vlaams Parlement dat de eed aflegt als lid van de federale regering wordt vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop hij gekozen is.”.

Artikel 3

In hetzelfde bijzonder decreet wordt een artikel 3bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 3bis

“De in artikel 3 bedoelde plaatsvervanger behoudt zijn plaats in de volgorde van de opvolgers van de lijst voor het opnemen, binnen zijn lijst, van een definitief vacant mandaat.

De in artikel 3 bedoelde plaatsvervanger neemt zijn plaats in de volgorde van de opvolgers van de lijst opnieuw in wanneer, bij het ontslag in de loop van de zittingsperiode van een lid van de Vlaamse Regering of van de federale regering, dat lid opnieuw zitting neemt in het Vlaams Parlement. ”.

Artikel 4

In hetzelfde bijzonder decreet worden de woorden “de Vlaamse Raad” telkens vervangen door de woorden “het Vlaams Parlement”.

Artikel 5

In het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende instelling van een regime van politiek verlof

voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die een mandaat als lid van de Vlaamse Raad of de Vlaamse regering uitoefenen, worden de woorden “de Vlaamse Raad” telkens vervangen door de woorden “het Vlaams Parlement”.

Ludwig CALUWE
Patricia CEYSENS
Caroline GENNEZ
Kris VAN DIJCK
Jos STASSEN
Jan ROEGIERS
